

РЕЦЕНЗИЯ

за дисертационния труд на Христо Димитров

на тема

„РЕЦЕПЦИЯТА НА ДАНТЕ В ТВОРЧЕСТВОТО НА Т. С. ЕЛИЪТ“

за придобиване на научната и образователна степен „Доктор“

област на висше образование: 2. Хуманитарни науки

професионално направление: 2.1 Филология

научна специалност: Литература на народите на Европа,

Америка, Африка, Азия и Австралия

от доц. д-р Бойка Илиева, катедра „Литература и етнология“,

Филологически факултет, ЮЗУ „Неофит Рилски“

Съответствие на процедурата на законовите изисквания

Според представените документи процедурата изпълнява изискванията на нормативната уредба в тази област – ЗРАС и Правилника за развитие на академичния състав на Югозападния университет. Спазени са предвидените законови срокове. Христо Димитров изпълнява минималните национални изисквания за присъждане на ОНС „доктор“ с 80 точки, както е видно от приложената справка.

Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Христо Димитров е редовен докторант по докторска програма „Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и

Австралия“ в катедра „Славистика и балканистика“ към Филологическия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Автор е на 3 самостоятелни публикации на английски език, издадени в български и чуждестранни академични издания и обвързани с темата на докторската му дисертация.

Научните му интереси в най-широк аспект са свързани с американската модернистична поезия (Робърт Фрост, Езра Паунд, Харт Крейн, Уилям Карлос Уилямс, Уолъс Стивънс). В този контекст се откроява и афинитета му към битническото движение в Америка и свързаната с него поезия на Алън Гинсбърг. През последните пет години Димитров се фокусира върху поезията на Т.С. Елиът, с която е свързана и магистърската му теза от Факултета по класически и нови филологии в Софийския университет, изследваща влиянието на Дантевия „Ад“ върху три негови произведения.

През 2019 г. е отличен от АУБГ, където завършва бакалавърската си степен, за изключителни постижения в областта на литературата. През 2022 г. получава първа награда за литературоведски доклад на ежегодните Национални филологически четения за студенти и докторанти, провеждани в Югозападния университет.

Актуалност на тематиката

Още в самото начало искам да подчертая, че избраната тема е не само интересна и дисертабилна, но и изключително приносна и оригинална.

Докторант Христо Димитров смело пристъпва към едно абсолютно непроучено поле в българската литературна наука, а именно изследването на Дантевия глас в творчеството на Томас

Елиът под формата на образи, символи, мотиви и теми. За целта се предлага съпоставителен анализ между „Божествена комедия“ и поетическото творчество на най-титулования негов последовател – Томас С. Елиът. Същевременно работата дава възможност да се надгради съществуващото научно знание и в наднационален мащаб.

Представяне на труда и оценка на съдържанието

Представеният за защита дисертационен труд има логична, класическа структура – увод, четири глави, заключение и респектиращ списък с библиографски източници (142 на брой), с общ обем 196 страници. Във формален и съдържателен план той напълно се вписва в жанра „дисертация“. Впечатлението след изчитане на текста на дисертацията е за ясни, добре поставени и добре защитени тези, логична структура, изказ, който без да натежава излишно, ясно и убедително изгражда научните концепции.

Дисертационният труд е преминал проверка за автентичност на текста с програмата iThenticate на фирма Turnitin която показва, че документът има индекс на сходство 1%, т.е. не установява наличие на плагиатство.

Уводът очертава изследователското поле на дисертацията, коректно и системно представя структурата на изследването, както и научните хипотези, които ще бъдат защитавани. Основните изследователски задачи са дефинирани ясно и систематизирано: първата е „да се опита да отговори на въпроса защо Елиът смята Данте за своето най-значимо и трайно влияние“, а втората – „да се опита да хвърли светлина върху някои досега недостатъчно изследвани паралели между основните произведения на Елиът до

1942 г. и „Божествена комедия“ на Данте, които не са получили необходимото критично внимание“ (с. 9). Паралелите се търсят в три различни етапа от творчеството на Елиът – поезията между 1915 г. и 1922 г., между 1925 г. и 1930 г. и от 1936 г. до 1942 г. Целта на разработката е да надгради основите, поставени от Манганиело, Прац и Дъглас, „като очертае нови паралели между творчеството на Елиът и Дантевата „Комедия“.

Уводът предлага детайлен обзор на текстовете на български критици, в които се споменава за паралели между Данте и Елиът. Анализират се и най-обстойните чужди изследвания върху Елиът, които неминуемо засягат въпроса за влиянието на Данте, но без да се ангажират с проучване относно рецепцията на Данте в творчеството на Елиът.

За целите на своя анализ настоящият дисертационен труд умело свързва в своеобразен диалог изследователите на Данте с тези на Елиът.

Първа глава е озаглавена *„Защо Данте? Изследване отвъд въздействието на Лафорг, Бодлер и Шекспир“*. В нея Димитров се опитва да даде отговор на въпроса защо именно Данте е издигнат от Елиът като вдъхновител на революцията в съвременната поезия. За целта авторът проследява хронологията на възраждането на Данте от Елиът в контекста на ХХ в., обособена в четири етапа. В хода на разработката се изясняват и основанията на Елиът да провъзгласи именно Данте, а не Шекспир или Милтън за най-универсалния поет на новото време.

Втора глава – *„Пътуване през ада: Дантевото влияние в „Пруфрок“, „Геронтион“ и „Пустата земя“*, разглежда основните поеми на Елиът през периода 1915 г. – 1922 г., които пораждат асоциации с

Дантевия „Ад“. Авторът изказва предположение, че основанията за подобни алюзии трябва да се търсят в епиграфите и бележките към посочените поеми на Елиът.

Главата си поставя за цел да хвърли допълнителна светлина върху някои вече набелязани паралели между „Ад“ и трите творби на Елиът, които обаче не са проучвани в детайли.

Трета глава носи заглавието *„Пътят към покаянието: паралели между „Кухите хора“ и „Пепелната сряда“ на Елиът и „Чистилице“ на Данте“*. Тук в изследователския фокус попадат поемите на Елиът „Кухите хора“ (1925) и „Пепелната сряда“ (1930), които въвеждат нов тип символика, повлияна от втората кантика на „Божествена комедия“ – „Чистилице“. В тази глава Димитров проследява и промененото отношение на Елиът към Данте, което констатира като отдръпване от ироничното представяне предренесансовия класик. В хода на анализа авторът прави важно наблюдение – в периода 1925 – 1930 Данте вече не е само отправна точка за Елиът, но много повече – превръща се в негов модел. Отчаянието и невъзможността за спасение от предходния му творчески период отстъпват място на възможността за изцеление и надеждата.

Четвърта глава – *„Пътят към Емпирея: паралели между „Четириите квартета“ и Дантевия „Рай“* – съпоставя творбите на Данте и Елиът на базата на сюжетни сходства (достигането до Рая, досегът до Бога и до силите, които управляват небето; финал на пътуването, духовна трансформация), на общи образи (Беатриче и загадъчната дама) и символи (мистичната роза).

Димитров аргументира тезата си за функцията на дамата като косвен водач на лирическия говорител при Елиът, което дава повод тя да се разглежда като своеобразна проекция на Дантевата Беатриче.

Заключението съдържа изводите от направеното изследване. Водещо обобщение е, че процесът на утвърждаване на Данте от Елиът не е просто жест на почит или възхвала, а предварително обмислен акт за неговото консолидиране в поезията на XX в. Димитров достига до основния извод, че препратките на Елиът към Данте не са механично присвояване на образи и символи, а знак за задълбочен диалог с религиозните и духовните му възгледи.

Накрая бих искала да обобщя, че трудът е приносен и задълбочен, изобилстващ от собствени наблюдения и оригинални тези на докторанта, грижливо и обилно аргументирани. Езикът на дисертацията е ясен, академичен и напълно съответстващ на жанровия модел.

Автореферат

Авторефератът коректно предава съдържанието и концепциите на дисертационния труд.

Въпроси и препоръки

Представеният за защита труд демонстрира безспорното умение на дисертанта за близко четене. Поемата „Пепелната сряда“ на Елиът като знаково произведение с автобиографична стойност, маркиращо ценностната му преориентация в лоното на англиканската църква, е съпоставена с Дантевия прозиметрум „Нов живот“, където любовта

дава нова отправна точка в духовния живот на поета (с. 115). Известно е, че при написването на „Божествена комедия“ ренесансовият класик също има своите дълбоко лични основания – той населява Ада освен с митологични, библейски и исторически грешници, и със свои съвременници, които са негови врагове и предатели. Има ли основание да търсим подобен тип автобиографични мотиви у Елиът?

Заключение

Дисертационният труд на Христо Димитров *„Рецепцията на Данте в творчеството на Т. С. Елиът“* е завършено системно изследване, което коментира, уплътнява и надгражда научното знание по темата. Това ми дава основание да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди на Христо Димитров образователната и научна степен „доктор“ в област 2. Хуманитарни науки, направление 2.1. Филология, Докторска програма „Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия“.

3. септември 2024 г.

Благоевград

Подпис:

/доц. д-р Бойка Илиева/

REVIEW

For the dissertation of Hristo Dimitrov

On the topic of

“THE RECEPTION OF DANTE IN THE POETRY OF T.S. ELIOT”

For the conferral of the degree “Doctor of Philosophy”

Field of Higher Education: 2. Humanities

Professional Field: 2.1. Philology

PhD Program: “Literature of the Peoples of Europe, America, Africa, Asia, and
Australia”

From Associate Professor Boyka Ilieva, Department of Literature and
Ethnology, Faculty of Philology, South-West University “Neofit Rilski”

Compliance of the procedure with the legal requirements

Based on the submitted documents, the procedure fulfills the requirements of the regulatory framework in this area – the Law on Academic Staff Development and the Regulations of the South-West University “Neofit Rilski”. The legal deadlines have been met. Hristo Dimitrov fulfills the minimum national requirements for the conferral of a PhD with 80 points, as is evident from the attached reference.

Summarized information related to the candidate's research output and activities

Hristo Dimitrov is a full-time PhD student in the PhD program "Literature of the Peoples of Europe, America, Africa, Asia and Australia" at the Department of Slavic and Balkan Studies at the Faculty of Philology of the South-West University "Neofit Rilski".

He is the author of three individual publications in English, which are related to the topic of his PhD thesis and are published in Bulgarian and foreign academic journals.

In a broader sense, his academic interests are related to American modernist poetry (Robert Frost, Ezra Pound, Hart Crane, William Carlos Williams, Wallace Stevens). In this context, his affinity for the Beat movement in America and Allen Ginsberg's related to poetry to it, also stand out. For the past five years Dimitrov has focused on the poetry of T.S. Eliot, which is also the subject of his master's thesis from the Faculty of Classical and Modern Philology at Sofia University, which examines the influence of Dante's "Inferno" on three of Eliot's works.

In 2019, he was honored by the AUBG, where he completed his undergraduate degree, for his outstanding achievement in the field of literature. In 2022, he was awarded first prize for his literary paper at the annual National Philological Readings for Students and Doctoral Students held at the South-West University "Neofit Rilski".

Relevance of the topic

From the very beginning, I would like to emphasize that the chosen topic is not only interesting and argumentative, but also highly contributory and original.

PhD student Hristo Dimitrov boldly ventures into an absolutely unexplored field in Bulgarian literary criticism, namely the study of Dante's voice in the works of T.S. Eliot in the form of images, symbols, motifs, and themes. For this purpose, a comparative analysis between "The Divine Comedy" and the major poetic works of his most celebrated follower, T.S. Eliot, is proposed. At the same time, the work provides an opportunity to build on existing scholarly knowledge on a supranational scale.

Overview of the work and evaluation of its content

The dissertation submitted for defense has a logical, classical structure - an introduction, four chapters, a conclusion, and a substantial list of bibliographic sources (142 in number), with a total length of 196 pages. In terms of form and content, it fits perfectly into the genre of "dissertation".

The overall impression after reading the text is of a clear, well-placed and well-defended thesis with a logical structure and a style of writing that clearly and persuasively constructs academic concepts without becoming unnecessarily cumbersome.

The dissertation has been checked for authenticity via the program iThenticate, from the company Turnitin, which shows that the text has a similarity index of 1%, i.e. the program does not detect signs of plagiarism.

The introduction outlines the research scope of the dissertation, it presents the structure of the research adequately and systematically, and defines the scientific hypotheses that are to be defended. The main research tasks are clearly and systematically defined: the first is "to try to answer the question of why Eliot considers Dante his most significant and lasting influence" and the second is "to try to shed light on some hitherto insufficiently explored parallels between Eliot's major works up to 1942 and Dante's 'Divine Comedy' that have not received enough critical attention" (p. 9).

Parallels are sought in three distinct phases of Eliot's work: the poetry between 1915 and 1922, between 1925 and 1930, and from 1936 to 1942. The aim of the study is to build on the foundations laid by Manganiello, Prats and Douglas by drawing new parallels between Eliot's work and Dante's "Divine Comedy".

The introduction provides a detailed overview of texts from Bulgarian critics that mention parallels between Dante and Eliot. It also analyzes the most comprehensive foreign studies on Eliot, which inevitably touch on the question of Dante's influence but refrain from exploring the reception of Dante in Eliot's work.

For the purposes of its analysis, this dissertation skillfully links Dante's scholars with Eliot's in a kind of dialogue.

Chapter One is titled "Why Dante? A Study Beyond the Influence of Laforgue, Baudelaire and Shakespeare". In this chapter, Dimitrov attempts to answer the question of why Dante in particular is held up by Eliot as the inspiration for the revolution in modern poetry. For this purpose, the author

traces the chronology of Eliot's revival of Dante in the context of the twentieth century, which is divided into four stages. In the course of the analysis, Eliot's reasons for proclaiming Dante, rather than Shakespeare or Milton, as the most universal poet of the modern age are also clarified.

Chapter Two, "A Journey Through Hell: Dante's Influence in 'Prufrock', 'Gerontion', and 'The Waste Land'", examines Eliot's major poems between 1915 and 1922 that evoke associations with Dante's "Inferno". The author proposes that the grounds for such allusions should be sought in the epigraphs and notes to the above-mentioned poems.

The chapter aims to shed further light on some already identified parallels between "Inferno" and Eliot's three works, which have not, however, been explored in detail.

The third chapter is titled "The Road to Repentance: Parallels Between Eliot's 'The Hollow Men' and 'Ash Wednesday' and Dante's 'Purgatory'". Here the focus on the research is on Eliot's poems "The Hollow Men" (1925) and "Ash Wednesday" (1930), which introduce a new type of symbolism, influenced by the second canticle of the "Divine Comedy" – "Purgatory". In this chapter, Dimitrov also traces Eliot's changed attitude towards Dante, which he identifies as a move away from the ironic representation of the pre-Renaissance poet. In the course of the analysis, the author makes an important observation: in the period between 1925 and 1930, Dante is no longer just a point of reference for Eliot, but much more - he becomes his model. The despair and impossibility for salvation of his previous creative period give way to the possibility of redemption and hope.

Chapter Four, “The Road to the Empyrean: Parallels between the ‘Four Quartets’ and Dante's ‘Paradise’”, compares Dante's and Eliot's works on the basis of plot similarities (the attainment of Paradise, the contact with God and the powers that govern Heaven, the end of the journey, and spiritual transfiguration), common images (Beatrice and the mysterious lady) and symbols (the mystical rose).

Dimitrov argues that the function of the lady as an indirect guide for the speaker in Eliot's poem, gives us reason to perceive her as a kind of projection of Dante's Beatrice.

The conclusion contains the findings of the study. A leading summary is that the process of Eliot's affirmation of Dante is not simply a mere gesture of homage or praise, but a premeditated act of Dante's consolidation in twentieth-century poetry. Dimitrov reaches the conclusion that Eliot's references to Dante are not a mere mechanical appropriation of images and symbols, but a sign of a profound dialogue with his religious and spiritual views.

Finally, I would like to summarize that the thesis is contributory and thorough, abounding in the PhD student's own observations and original theses, carefully and abundantly argued. The language of the dissertation is clear, academic, and fully consistent with the genre model.

Dissertation summary

The dissertation summary accurately conveys the content and concepts of the dissertation.

Questions and recommendations

The submitted work demonstrates the dissertator's unquestionable close reading skills. As a landmark work of autobiographical worth, which marks Eliot's shift in values towards the Anglican Church, "Ash Wednesday" is paralleled with Dante's prosimetrum "A New Life", where love provides a new starting point in the poet's spiritual life (p. 115). It is well known that in writing "The Divine Comedy", the Renaissance poet also had his deeply personal reasons: he populated Hell with mythological, biblical and historical sinners, in addition to his contemporaries who were his enemies and traitors. Is there any reason to look for similar kinds of autobiographical motifs in Eliot?

Conclusion

Hristo Dimitrov's dissertation "The Reception of Dante in the Works of T.S. Eliot" is a complete systematic study that comments, consolidates and builds on the scientific knowledge on the topic. This gives me grounds to recommend to the esteemed academic jury to award Hristo Dimitrov the degree of Doctor of Philosophy in field 2. Humanities, 2.1. Philology, Doctoral Programme "Literature of the Peoples of Europe, America, Africa, Asia and Australia".

September 3, 2024

Signature:

Blagoevgrad

/Associated Professor Boyka Ilieva/